

Nieuwsbrief

maart 2018 – jaargang 11 – nummer 29

Onderzoeksgroep Forensische Geestelijke Gezondheidszorg

AGENDA

INTERN

26-03-2018

Referaat Cynthia Blaauw en

Kwok Wong

Peer-supported Open Dialogue:
leidt open betekenisgeving naar
daadwerkelijke herstel? [klik hier](#).

28-06-2018

Referaat Eva Tan

De invloed van de omgeving op
gedragsproblemen bij dementie
[klik hier](#).

Belangstellenden die niet werkzaam
zijn bij GGzE kunnen zich aanmelden
via thea.smits@ggze.nl

EXTERN

Venetië het 6e EFCAP congres plaats
met als titel 'Young victims and
young offenders. Prevention and
intervention within families and
institutions.' Chijs van Nieuwenhuizen,
o.a. verbonden aan GGzE
De Catamaran, is een van de keynote
speakers op dit congres. Voor
meer informatie en om je aan
te melden, [klik hier](#).

Praktijk en wetenschap gaan hand in hand

In het onderzoek van de onderzoeksgroep Forensische Geestelijke Gezondheidszorg staan kinderen en jongeren met complexe problematiek centraal. Hoe kunnen we de zorg en behandeling aan deze kinderen en jongeren verbeteren, zodat zij beter in staat zijn hun vaardigheden en kwaliteiten te benutten in de maatschappij? Dit is de missie van het onderzoek dat door de onderzoeksgroep wordt verricht. Onze drijfveer voor het klinisch onderzoek dat wij doen, is om daarbij innovatief en grensverleggend te zijn om zo bij te dragen aan verbeterde diagnoses en behandelingen voor patiënten. Daarnaast staan bij ons onderzoek de implementatie van onderzoeksresultaten en de toegevoegde waarde die het heeft voor kinderen en jongeren voorop. In deze stand van zaken staan we stil bij de bijdragen die de medewerkers van de onderzoeksgroep de afgelopen periode (december 2017 t/m maart 2018) hebben geleverd aan wetenschap, innovatie en evidence-based behandeling.

Werken aan uitstekende behandeling en zorg

Onderzoeksproject 'Be a Barista' van start!

door Renee Sagel

Het onderzoeksproject 'Be a Barista' is van start gegaan! 'Be a Barista' is een praktijkgericht onderzoeksproject waar gekeken wordt naar de meerwaarde van eigentijdse leer-werkprojecten voor mensen met veel delicten op hun naam, die momenteel niet bereikt worden of profiteren van bestaand zorgaanbod. Zij hebben bovendien complexe problematiek in onder meer hun woonsituatie, psychische gezondheid, middelengebruik en sociale relaties en zelden een betaalde baan. Ontwikkeling van succesvolle leer-werkprojecten zijn van groot belang voor de integratie van deze mensen die veelvuldig in aanraking komen met justitie en voor grote overlast en onveiligheid zorgen in hun woon-omgeving. Er wordt in het onderzoeksproject gekeken naar de meerwaarde van vijf bestaande eigentijdse leer-werkprojecten in Nederland: Heilige Boontjes, Caffeine Dealers van GGzE, en de 50|50 labels 'Bike', 'Food' en 'Wood' van het Leger des Heils. Deze projecten zijn uniek door hun kartrekkers: sterke rolmodellen, aanbod dat aanspreekt en bovendien doordat ze midden in de samenleving staan. Ze sluiten aan bij nieuwe inzichten over het doorbreken van crimineel gedrag. Door 20 deelnemers vanaf instroom 12 maanden te volgen, wordt in kaart gebracht hoe de deelnemers hun eigen situatie en de leer-werkprojecten ervaren en wordt gekeken naar wat dit type leer-werkprojecten bijdraagt aan het verbeteren van de maatschappelijke en persoonlijke situatie van de deelnemers en aan het terugdringen van hun criminaliteit. Bovendien kunnen we leren welke mechanismen hieraan bijdragen.

Eind januari zijn we het onderzoek gestart met een kick-off. Bij deze bijeenkomst waren de onderzoekers en de partners: Heilige Boontjes, Caffeine Dealers en Leger des Heils aanwezig. De leden van de adviescommissie, waaronder Exodus en de Reclassering, waren ook aanwezig om kennis te kunnen maken en de eerste input te leveren op het onderzoeksproject. Samen is er nagedacht over hoe deelnemers aan de leer-werkprojecten voor het onderzoek het beste benaderd en geworven kunnen worden en welke

mensen het best zitting kunnen nemen in het cliëntpanel. De kick off bijeenkomst werd gehost door Heilige Boontjes. Hun warme welkom en goede koffie zorgden voor een fijne sfeer gedurende de bijeenkomst! Na afloop was er een mooie en indrukwekkende rondleiding door het pand, een voormalig politiebureau, langs: de barista's, door de zaak, via de vele verdiepingen langs de levensgrote 'mug shots' van de oprichters en op de bovenste verdieping de koffieopslag in de voormalig voorarrestcellen. Er kan worden teruggekeken op een geslaagde kick off bijeenkomst en een veelbelovend begin van de onderlinge samenwerking!

Kennis ontwikkelen én kennis delen

Save the Date: 20 tot 22 juni 2018 6e EFCAP congres

Van 20 t/m 22 juni 2018 vindt in Venetië het 6e EFCAP congres plaats met als titel 'Young victims and young offenders. Prevention and intervention within families and institutions.' Chijs van Nieuwenhuizen is een van de keynote speakers op dit congres. Voor meer informatie en om je aan te melden, [klik hier](#).

Meten is weten? Nee: weet wat je meet!

ROM – dát kun je er dus mee

door Lieke Omlo en Lisette Janssen-de Ruijter

In de nieuwsbrief van september 2017 was te lezen dat de behandelaren, leerkrachten, persoonlijk begeleiders én natuurlijk de cliënten van De Catamaran vanaf december 2005 al 5293 vragenlijsten hebben ingevuld in het kader van ROM. Het terugkoppelen van ROM-gegevens is waardevol bij elke individuele behandeling omdat cliënten daarmee zicht krijgen op de problemen bij het begin van hun behandeling en op veranderingen tijdens behandeling. Daarnaast kunnen de ROM-gegevens gebruikt worden voor wetenschappelijk onderzoek op groepsniveau en kunnen ze op die manier een bijdrage leveren aan het verbeteren van de behandeling.

De ROM-gegevens van de cliënten van De Catamaran zijn door verschillende stagiaires van de onderzoeksgroep FGGz gebruikt voor hun scriptieonderzoek. Uit één van deze onderzoeken blijkt dat de zelfwaarding van cliënten bij het begin van hun opname niet voorspellend is voor agressie later in de opname. In een ander onderzoek is gekeken naar de relatie tussen zelfvertrouwen en depressie onderzocht. Onderzocht is of depressieve gevoelens gerelateerd zijn aan een verminderd zelfvertrouwen of dat het juist andersom is. Uit dit onderzoek blijkt dat een toename in depressieve gevoelens leidt tot een verlaagd zelfvertrouwen zes maanden later. Tot slot is gekeken naar de kwaliteit van leven van cliënten van De Catamaran. Het doel van dit onderzoek was om de invloed van emotionele problemen en negatieve levensgebeurtenissen op de kwaliteit van leven in kaart te brengen. Jongeren van De Catamaran blijken, in vergelijking met jongeren in Europa, minder tevreden te zijn met hun leven. Daarnaast blijkt dat emotionele problemen de sterkste voorspeller is van een verlaagde kwaliteit van leven.

Uit bovenstaande scriptieonderzoeken blijkt het belang van emotionele problemen voor het welzijn van de cliënten. Als in de behandeling de emotionele problemen verminderd worden, kan dit zowel een positieve invloed hebben op de zelfwaarding van de cliënten als op de ervaren kwaliteit van leven van deze jongeren. Tot slot kunnen ROM-data ook gebruikt worden om de vooruitgang in behandeling of de effectiviteit van een bepaalde behandeling in kaart te brengen. Hierbij is het belangrijk dat de problematiek van de jongeren in kaart gebracht wordt door verschillende informanten, bijvoorbeeld door persoonlijk begeleiders, leerkrachten en de jongeren zelf, om zo een volledig mogelijk beeld te krijgen van de problemen.

Maak kennis met de karakters van INKT

door Romy van Kuijk

Samen met een gebruikerspanel van jongeren en ontwerpers ontwikkelen we de digitale tool INKT ('I Need To Know'). Met INKT kunnen jongeren op een makkelijke manier hun vragenlijstgegevens bekijken. In de vorige nieuwsbrief kon je lezen hoe zo'n ontwikkelproces samen met jongeren en ontwerpers ongeveer in zijn werking gaat/eruitziet. Inmiddels zijn we weer een paar bijeenkomsten verder en kun je kennismaken met de karakters van INKT.

De jongeren wilden graag een avatar in de tool en niet smileys of andere emoticon. De avatar moest een levendig karakter zijn en emoties laten zien. De ontwerper maakte een vrolijke jongeman met een hip kapsel en al gauw volgde een meisje en een derde 'genderneutraal' karakter (zie Figuur 1). Samen besloten we dat je als gebruiker zelf moet kunnen kiezen tussen haarkleur, huidskleur en kleding zodat je jezelf beter kan identificeren met het karakter (zie Figuur 2). Om de karakters goed te laten aansluiten bij de verschillende thema's die in de vragenlijsten bevroegd worden, bedachten we verschillende houdingen en gezichtsuitdrukkingen. De drie karakters van INKT maken de tool levendig en speels en de karakters hebben ook nog eens een missie: jongeren helpen om meer zicht te krijgen op hun klachten en problemen.

Figuur 1 Avatars INKT

Figuur 2 Keuzemenu Avatar

Medewerkers onderzoeksgroep

Ed Hilterman gepromoveerd!

Ed Hilterman is op 8 december 2017 gepromoveerd op zijn proefschrift 'Going in and out of offending: Developmental aspects of risk assessment and juvenile offenders'. Zijn promotoren waren Prof. dr. Chijs van Nieuwenhuizen van Tilburg University en Prof. dr. Tonia Nicholls van University of British Columbia.

In 2005 is Ed naar Barcelona geëmigreerd om in Catalonië te werken aan de implementatie van gestructureerde risicotaxatie, met behulp van de Structured Assessment of Violence Risk in Youth (SAVRY), binnen de Catalaanse justitiële jeugdzorg. Op basis van deze gegevens heeft Ed Hilterman zijn proefschrift geschreven. Gestructureerde risicotaxatie wordt gebruikt om het risico op het opnieuw plegen van een delict in te schatten bij jongeren die in aanraking komen met justitie. Op basis van de verzamelde informatie wordt een eindconclusie getrokken over de kans op recidive. Daarnaast vormt de informatie over de risico en beschermende factoren een fundament voor het begeleidingsplan om de kans op recidive te verminderen.

Een eerste belangrijke onderzoeksvraag was: Voorspelt de SAVRY herhaald gewelddadig gedrag door Catalaanse jongeren? De resultaten lieten zien dat de SAVRY dit inderdaad goed voorspelde en de resultaten waren goed te vergelijken met andere onderzoeken. Een tweede onderzoeksvraag was: Zijn er verschillen in de relevantie van de risicofactoren van de SAVRY tussen jongens en meisjes die in aanraking komen met de justitiële jeugdzorg? De uitkomsten lieten zien dat een groot aantal risicofactoren dezelfde relevantie hadden voor jongens en meisjes, maar ook dat er belangrijke verschillen waren. Bijvoorbeeld 'Eerdere zelfbeschadiging of suïcidepogingen' en 'Problemen met middelengebruik' hingen bij jongens sterker samen met hun antisociale gedrag, terwijl ze bij meisjes sterker associeerden met hun persoonlijkheidsproblemen. Het onderzoek laat tevens zien dat jongeren heel verschillend kunnen zijn in hun ontwikkeling over tijd. De resultaten indiceren dat zowel jongens als meisjes bestaan uit diverse subgroepen met variërende risico's en interventiebehoeften die verschillende typen interventies nodig hebben met variërende intensiteit. Ook gedurende de interventie door de justitiële jeugdzorg vertoonden adolescenten verschillende veranderingspatronen die zowel verbetering als achteruitgang aanduiden. Het proefschrift is te downloaden via: <https://goo.gl/scs6Lv>

Nieuwe medewerkers stellen zich voor

De afgelopen tijd zijn er een aantal wijzigingen geweest binnen de onderzoeksgroep Forensische Geestelijke Gezondheidszorg. Zo hebben we na 13 jaar afscheid genomen Wendy Kneepkes. Onlangs zijn Kelly Noordzij, Renee Sagel en Janna van de Pol gestart en ook drie nieuwe stagiaires. Zij stellen zich alles graag voor.

Kelly Noordzij

Mijn naam is Kelly Noordzij en ik ben in december vanuit Rotterdam naar Eindhoven verhuisd. Ik werk sinds januari 2018 als secretaresse van Prof. dr. Ch. van Nieuwenhuizen en ik ondersteun de Onderzoeksgroep Forensische Geestelijke Gezondheidszorg. Ik heb jaren als office manager gewerkt bij een architectenbureau, dus ik ben volledig nieuw bij GGzE. Ik zie er erg naaruit om veel te leren over GGzE en het onderzoek van mijn collega's en ik hoop mij verder te kunnen ontwikkelen in mijn nieuwe functie. In mijn vrije tijd zing ik in een leuke coverband waarmee ik regelmatig optreed.

Janna van de Pol

Mijn naam is Janna van de Pol en ik woon samen met mijn man, kat en adoptiehond in Nijmegen. Ik ben sinds 1 februari als senior wetenschappelijk medewerker werkzaam bij de onderzoeksgroep Forensische Geestelijke Gezondheidszorg. Daarnaast ben ik als GZ-psycholoog verbonden aan het Galjoen, afdeling van de Catamaran, kliniek voor forensische jeugdpsychiatrie en orthopsychiatrie. Mijn interesses en ervaring liggen onder andere op het gebied van hechtingsproblematiek, jongeren met een licht verstandelijke beperking, relationeel werken en het vormgeven van een pedagogisch leefklimaat. Ik neem deel aan het Topklas traject wat inhoudt dat ik mijn opleiding tot Klinisch Psycholoog-specialist combineer met promotieonderzoek. In het kader van dit traject zal ik aan het

begin van 2019 starten met de opleiding tot Klinisch Psycholoog Kind & Jeugd. In de tussenliggende periode richt ik mijn aandacht op mijn behandeltaken, mijn promotieonderzoek en taken voor verschillende lopende projecten binnen de onderzoeksgroep

Renee Sagel

Mijn naam is Renee Sagel, 25 jaar en woon samen met mijn vriend in Utrecht. Ik heb een bachelor en master in de Sociologie/ASW afgerond. Onlangs ben ik begonnen als wetenschappelijk onderzoeksassistent op het project 'Be a Barista': een praktijkgericht onderzoek naar de meerwaarde van eigentijdse leer-werkprojecten voor mensen met complexe problematiek. Een mooi project waarin we in kaart brengen of dit type projecten deelnemers helpt zich beter te voelen en de criminaliteit de rug toe te keren. Het onderwerp van het onderzoek sluit goed aan bij mijn eerdere werkervaringen bij het instituut voor Strafrecht & Criminologie van Universiteit Leiden en mijn onderzoeksstage bij Exodus. Met veel plezier zie ik mijn tijd hier bij GGzE tegemoet!

Fédi Hoff

Mijn naam is Fédi Hoff en ik studeer Forensische Criminologie aan de Universiteit van Leiden. In het kader van mijn masterthesis ben ik in januari 2018 met veel plezier aan de slag gegaan als onderzoekstagiaire binnen de onderzoeksgroep Forensische Geestelijke Gezondheidszorg. Ik zal mij de komende vier maanden met name bezighouden met de risicotaxatie van gewelddadig gedrag bij jongeren, na behandeling in de Catamaran. Mijn masterthesis zal zich focussen op de evaluatie van een redelijk nieuw risicotaxatie instrument wat zich specifiek richt op de beoordeling van beschermende factoren voor gewelddadig gedrag bij jongeren, namelijk de SAPROF.

Lieke Omlo

Mijn naam is Lieke Omlo. Ik ben halverwege februari begonnen als stagiaire bij de Onderzoeksgroep Forensische Geestelijke Gezondheidszorg. Ik zal hier tot en met juli stage lopen. Ik heb een bachelor Pedagogische Wetenschappen aan de Universiteit van Utrecht afgerond en een master Criminologie aan de Vrije Universiteit van Amsterdam. Op dit moment doe ik de master Forensische Orthopedagogiek aan de Universiteit van Amsterdam. In het kader van deze master kom ik hier stage lopen. Ik zal mij voornamelijk bezighouden met het scoren van risicotaxaties, afnemen van ROM-metingen en verschillende onderzoeksopdrachten. Deze stage sluit goed aan bij mijn interesses. Na mijn studie wil ik namelijk ook graag binnen de forensische jeugdpsychiatrie gaan werken.

Peter de Graaf

Mijn naam is Peter de Graaf, ik ben 27 jaar oud en afkomstig uit Utrecht. Ik heb een bachelor Klinische & Gezondheidspsychologie afgerond aan de Universiteit Utrecht en volg nu het mastertraject. In januari ben ik begonnen als stagiair bij de Onderzoeksgroep Forensische Geestelijke Gezondheidszorg waar ik bij meerdere projecten een ondersteunende rol zal spelen. Ik zal meewerken bij de projecten 'QoL-Me' en 'INKT' welke als gemeenschappelijke factor hebben het ontwikkelen van een eHealth applicatie. Beide projecten bevinden zich in de ontwikkelingsfase maar ik hoop ook onderdeel mee te krijgen van de evaluatie en implementatie van deze applicaties. Mijn indrukken kan ik later gebruiken om te beslissen of ik verder wil als wetenschappelijk onderzoeker of als programmeur. Hiernaast help ik mee bij de dataverzameling van het project 'Kijken naar Keuzes'. Dit project richt zich op de verbetering van de situatie van vrouwelijke slachtoffers van partnergeweld met door het gebruik van een taxatie-instrument de DIARI. Binnen dit project zal ik enkele interviews afnemen met de begeleiders van deze slachtoffers.

Publicaties

Janssen-de Ruijter EAW, Mulder EA, Vermunt JK, & Van Nieuwenhuizen Ch. (2017). Many, more, most: four risk profiles of adolescents in residential care with major psychiatric problems. *Child and Adolescent Psychiatry and Mental Health*, 11:63. <https://doi.org/10.1186/s13034-017-0204-1>.

Barendregt CS, Van der Laan AM, Bongers IL, & Van Nieuwenhuizen Ch. (2018). Quality of life, delinquency and psychosocial functioning of adolescents in secure residential care: testing two assumptions of the Good Lives Model. *Child and Adolescent Psychiatry and Mental Health*, 12:4. <https://doi.org/10.1186/s13034-017-0209-9>.

Lezingen

Janssen-de Ruijter, E.A.W., Mulder, E.A., Bongers, I.L., & Van Nieuwenhuizen, Ch. (2018). *Jongeren van De Catamaran*. Presentatie Behandelarenmiddag GGzE 'Metenschappelijk'. Eindhoven, 1 maart.

Van Kuijk, R., Bongers, I.L., Van Nieuwenhuizen, Ch. (2018) "*I Need To Know*" *Ontwikkeling van een digitale tool voor, door en met jongeren*. Presentatie Behandelarenmiddag GGzE 'Metenschappelijk', Eindhoven, 1 maart.

**Medewerkers onderzoeksgroep
Forensische Geestelijke Gezondheidszorg**

Wetenschappelijke staf

Prof. dr. Chijs van Nieuwenhuizen
Dr. Ilja Bongers
Drs. Lisette Janssen-de Ruijter
Drs. Marilyn Peeters
Dr. Diana Roeg
Dr. Ed Hilterman
Drs. Janna van de Pol

Secretaresse

Kelly Noordzij

Onderzoeksassistenten

Drs. Manon van Helmond
Drs. Romy van Kuijk
Drs. Eva Leenderts
Drs. Renee Sagel

Promovendi GGzE / Tilburg University

Drs. Lisette Janssen-de Ruijter
Drs. Alexa Rutten

Promovendi Tilburg University

Drs. Neis Bitter
Drs. Mariëlle Blanken
Drs. David Buitenweg
Drs. Emma Hofstra
Drs. Peter Nouwens
Drs. Lise Prop

Twitter: <https://twitter.com/ONDGFGGZ>